

رمان

بچه‌های تانر

کتاب «بچه‌های تانر» نوشته روبرت والزر را علی عبدالله‌هی به فارسی برگردانده و به‌تازگی از سوی نشر نو منتشر شده‌است. این کتاب، رمان مطرح و نسبتا مفصل روبرت والزر است؛ همزمان، نخستین و تنها اثر بلند او و نخستین رمان

از سه‌گانه معروفش هم هست: بچه‌های تانر، دستیار و یاکوب فون گوئن. خوشبختانه هر دو رمان دیگر او به زبان فارسی موجودند و از بخت خوش، از زبان آلمانی ترجمه شده‌اند. از این جهت، می‌توان گفت والزر، با آنکه دیر به فارسی‌زبان معرفی می‌شود، در عوض شناخت خواننده از آثارش دست‌آول است. درحال، بچه‌های تانر داستان سیمون تانر است، نویسنده خودخوانده خیال پرستی که مدام بی‌اینکه خطایی مرتکب شود که باعث شود پدرش را بخواهند شغل‌های بی‌اهمیت خودش را ترک می‌کند؛ موجودی پوچ و بی‌قدیوند، هزاربیمشاه سودایی. سیمون، آدم اصلی رمان، به ترتیب با کلاوس و کاسپار و خواهرش هدیگ در رابطه است و حجم اصلی اثر را مناسبات بین آنها شکل می‌دهد، سپس خرده‌روابطش با برادر دیوانه‌وضعش امیل، مادر روان‌گسیخته درگذشته‌اش و پدرش و خاطراتش از آنها می‌آید. مشهور است که کافکا از ستایشگران والزر و به‌ویژه این رمان بوده است و جز آن، نوشته‌های این دو نیز سخت شبیه هم هستند.

نشر نو اخیرا این رمان ۳۶۲صفحه‌ای را با ترجمه علی عبدالله‌هی به بهای ۱۸۰هزار تومان روانه بازار نشر کرده است.

اندیشه و نقد

تفکر نقادانه درباره مسائل اخلاقی

کتاب «تفکر نقادانه درباره مسائل اخلاقی» ششمین کتاب از مجموعه «راهنمای اندیشه‌ورزان» نشر نو به قلم ریچارد پل و لیندا الدر را مهدی خسروانی بازنویسی کرده و به‌تازگی منتشر شده است.

همه ما در سراسر زندگی مان از فرآیندی نیرومند به نام

شرطی سازی اجتماعی تأثیر می‌پذیریم. در فرایند شرطی سازی اجتماعی، فرد یسادم می‌گیرد که باورها، رفتارها، امیال و عاطفه‌هایی خاص داشته باشد؛ باورها و... خاصی که مهر تأیید جامعه یا گروه‌های کوچک‌تری را که شخص در آنها زندگی می‌کند، بر خود دارند. به‌دلیل همین تأثیرپذیری از شرطی سازی اجتماعی، هیچ‌یک از ما در وهله نخست توانایی نقد تابوها و هنجارهای اجتماعی را نداریم و به‌خودی خود ما یلیم این امور سنتی را «درست» بدانیم، مگر آنکه نقد تابوها و آداب و رسوم و باورهای را که بر ما تحمیل شده‌اند، بیاموزیم.

کتاب «آشنایی با مبانی استدلال اخلاقی» (بر اساس مفاهیم و اصول تفکر انتقادی) همانطور که از عنوان آن مشخص است، راجع به نوعی استدلال مفهوم‌پرداز می‌کند که با اخلاقیات عجین است. فهرست مطالب این کتاب، عناوین مهمی را مطرح می‌کند که عبارتند از: عملگردهای اخلاق - منابع اصلی آن، استدلال اخلاقی، عناصر استدلال اخلاقی، راهنمای استدلال اخلاقی، اهمیت حقایق و دیدگاه‌ها، استانداردهای فکری برای ارزیابی استدلال اخلاقی، توانایی‌های استدلال اخلاقی، صفات اخلاقی اساسی، نتیجه‌گیری و ضمیمه‌ها، واژه‌نامه مفاهیم اخلاقی. نشر نو این کتاب ۱۷۵ صفحه‌ای را به بهای ۸۰هزار تومان منتشر کرده است.

اندیشه و نقد

معیارهای قابلیت در تفکر نقادانه

همه ما می‌اندیشیم و کیفیت اندیشیدن ما بر کیفیت زندگی ما (از جمله یادگیری و آموزش ما) تأثیر می‌گذارد. اندیشیدن با توجه به میزان دشواری هدف، پرسش مسئله، موضوع، تصمیم و استدلال در سطوح گوناگون شکل می‌گیرد. بیشتر اندیشیدنی‌های ما به تلاش چندانی نیاز ندارند؛ ما صرفاً بدون تأمل و خودکار می‌اندیشیم. مثلا، اگر ما بپرسند «چای دوست دارید یا قهوه؟» برای پاسخ‌دادن به آن به تلاش فکری چندانی نیاز نداریم. اما اگر از ما بپرسند «علل عقب‌ماندگی و شکست برخی ملت‌ها چیست؟» برای پاسخ‌دادن به آن، نیاز داریم که فهم و دانشی عمیق از موضوع داشته باشیم که خود مستلزم خبرگی در اندیشیدن است. خبرگی در ورزیدگی در اندیشیدن، همانند خبرگی و ورزیدگی در رشته‌های ورزشی، جز با تمرین و کوشش آگاهانه به‌دست نمی‌آید. از سوی دیگر، ورزیدگی در اندیشیدن ما را برای فعالیت‌های فکری دشوارتر و پیچیده‌تر توانا می‌سازد (همانطور که ورزیدگی در یک رشته ورزشی ما را برای فعالیت‌های دشوارتر جسمانی توانا می‌سازد). پیاده‌روی و دویدن و ژیمناستیک هر ورزش‌اند. همه ما، اگر مشکل خاصی نداشته باشیم، پیاده‌روی می‌کنیم. پیاده‌روی به مهارت خاصی نیاز ندارد. اما تعداد کمتری از ما می‌توانیم بدویم. بدوین نیاز به تلاش بیشتری دارد. به همین ترتیب، ژیمناستیک ورزش دشواری است که به ورزیدگی نیاز دارد و شمار کسانی که توان انجام‌دادن حرفه‌ای آن را دارند، اندک است. لازمه ورزیدگی در اندیشیدن هم یادگیری سنجشگرانه‌اندیشی (تفکر نقادانه) است. ریچارد پل آن را به ساده‌ترین شکل چنین تعریف کرده‌است: «سنجشگرانه‌اندیشی درباره اندیشیدن به قصد از تقای آن است.» نشر نو به‌تازگی کتاب «معیارهای قابلیت در تفکر نقادانه» را در ۱۵۱ صفحه، به بهای ۸۰هزار تومان منتشر کرده است.

کتاب‌واندیشته

ردپای انکارناپذیر تاریخ در یک رمان

گفت‌وگو با مرصیه نفری، نویسنده کتاب «جامانده از پسر» و برگزیده جشنواره داستان انقلاب اسلامی

گزارش علی‌الله سلیمی روزنامه‌نگار

مرصیه نفری، از نسل جدید نویسندگان ایرانی، متولد و ساکن شهر قم است که نویسنده‌گی را با نوشتن داستان‌های کوتاه شروع کرده و مدتی هم نویسنده‌گی برنامه‌های رادیویی را برعهده داشته‌است. تدریس داستان‌نویسی در دانشگاه، حوزه هنری، فرهنگسراها و کتابخانه‌ها را هم در کارنامه‌اش دارد. آثار این نویسنده پیش از دهه‌هفتاد ملی و استانی در حوزه ادبیات داستانی کسب کرده و نخستین کتاب وی با عنوان «شاید عشق

باشد شاید عادت» که مجموعه‌ای از داستان‌های کوتاه وی را شامل می‌شود، سال ۹۲ منتشر شده و کتاب «شب‌های بی ستاره» هم نخستین رمان او محسوب می‌شود که چندی پیش منتشر شد. به‌تازگی هم رمان «جامانده از پسر» به قلم مرصیه نفری منتشر شده که حوادث داستانی آن با بخشی از رویدادهای تاریخی سال ۱۳۴۲ که منجر به ششگل‌گیری هسته‌های اولیه انقلاب اسلامی شده، ترکیب شده و بازتابی از شرایط اجتماعی و انقلابی مردم ورامین در واقعه پانزده خرداد ۴۲ را بازتاب می‌دهد. این رمان پیش از انتشار، برگزیده جشنواره داستان انقلاب اسلامی شده و اکنون از سوی انتشارات سوره مهر منتشر شده است.

رایج در محدوده زمانی دهه ۴۰ را هم مطالعه کردم تا به یک فرم قابل قبول از نظر زبان، گویش و لهجه شخصیت‌های داستانی برسم و خوشحالم کسانی که کار را خوانده‌اند، می‌گویند زبان شخصیت‌های داستانی کتاب با زمان و مکان داستان هماهنگی لازم را دارد و این را یکی از ویژگی‌های مثبت آن می‌دانند.

برای رسیدن به فضای داستانی تحقیقات میدانی هم لازم داشتید؟ به‌طور اختصاصی برای این رمان، تحقیقات میدانی خاصی نداشتم اما شناخت کافی از آن منطقه داشتم که در نوشتن رمان «جامانده از پسر» به کار آمد و کمک کرد بتوانم از نظر محیط اجتماعی و موقعیت جغرافیایی، تسلط کافی بر کار داشته باشم. به‌خاطر شغل پدرم، حدود ۲سال درحوالی منطقه‌ای از حوادث داستان در آن اتفاق می‌افتد، زندگی کرده بودیم. البته از نظر زمانی، هم‌زمان با حوادث داستان نبوده‌ولی شرایط زیستی در آن منطقه را تجربه کرده بودم و همین مسئله در نوشتن کتاب اخیر کمک کرد تا بتوانم فضا و موقعیت‌های مکانی داستان را بازسازی و روایت کنم.

همسان‌سازی و همپوشانی مفهومی و محتوایی هم در رمان شما اتفاق افتاده و تدامی در اسطوره‌ها در قالب شخصیت‌های داستانی در برخی قسمت‌ها دیده می‌شود. این مسئله تا چه اندازه تعدمی بوده است؟ بخش زیادی از این مسئله تعدمی بوده اما مواردی هم بوده که من در ابتدا قصدی در این زمینه نداشتم و موقعی که در حال نوشتن اثر بودم متوجه شدم که برخی از ویژگی‌های شخصیتی کاراکترهای داستانی تشابهات تاریخی و اسطوره‌ای هم دارند. در مورد شخصیت‌های «سالار» و «سهراب» که روند ماجرای مربوط به آنها یادآوری مسئله تقابل پدر و پسر و همچنین تراژدی «پسرکشی» در شاهنامه است، در ابتدا هم قصد و هدفی نداشتم، چون مسئله

فرهنگ مطالعه، چگونه در خانواده زنده می‌شود؟

۶ پیشنهاد اساسی که به ما کمک می‌کند تا کتابخوانی حرفه‌ای شویم

کنیم، اگر توقع داریم فرزندانمان بی آنکه مسا کتاب بخوانیم، کتابخوانی‌هایی حرفه‌ای شوند، انتظاری باطل داشته‌ایم. علاوه بر این، بدانیم که کتاب‌خواندن از هر کار به‌ظاهر فرهنگی‌ای دشوارتر است؛ سخت‌تر از کنسرت رفتن، فیلم و سریال و نمایش دیدن و کارهایی از این دست. بنابراین خودمان را وادار کنیم به خواندن و

تعدادی از کتاب‌ها کاملاً ساخته و پرداخته تخیلات نویسنده و تلفیقی از حقیقت و تخیل نویسنده‌اند. به این آثار کتاب‌های داستانی می‌گویند. رمان‌ها، داستان‌های کوتاه و افسانه‌ها نمونه خوبی از این دسته هستند. اینگونه کتاب‌ها می‌توانند شما را به جاهای دیگر ببرند و به قدرت تخیل شما کمک کنند. این دسته از کتاب‌ها برای علاقه‌مندشدن به مطالعه و لذت برد.

برپایی جلسه کتابخوانی مطالعه و لذت بردن از کتاب بسیار مناسب هستند. اما کتاب‌های غیرداستانی مبانی حقیقی دارند، مانند کتاب‌های تاریخی و علمی؛ اما این به آن معنا نیست که این دسته از کتاب‌ها خسته‌کننده‌اند، بلکه برای آغاز کار مناسب نیستند، اما با خوگرفتن به عادت پسندیده مطالعه می‌توان پس از مدتی کوتاه از آنها هم لذت برد.

مشورت با کارشناسان کتابخانه مکان خوبی است تا شما بتوانید کتاب‌هایی را که دوست دارید، پیدا کنید و مجبور نباشید خودتان درباره آن تحقیق کنید. بنابراین درباره علایق تان با کتابداران و کارشناسان این حوزه صحبت کنید تا آنها در این زمینه شما را یاری کنند.

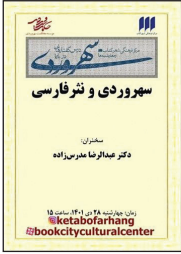
مطالعه فقط سرگرمی نیست همه افراد به مطالعه به‌عنوان نوعی سرگرمی نگاه و فکر می‌کنند اگر آن انجام ندهند، کار اشتباهی مرتکب نشده‌اند اما اگر به مطالعه به‌عنوان یکی از نیازهای ضروری زندگی نگاه کنیم، یسادم می‌گیریم تا مثل غذا خوردن، آن را هرگز فراموش نکنیم. با چنین گام‌های مؤثری شما می‌توانید در کمتر از یک‌ماه بتوان عادت خوب مطالعه را در خود پرورش داد.

منبع: کیده‌لت، نویسنده: ماری‌ال کاونین ترجمه: مرجان آقبلاغی

همیشه‌ری

نخست فلسفی

سهروردی و نثر فارسی

سی‌وهفتمین نشست از مجموعه درس‌گفتارهایی درباره سهروردی به «سهروردی و نثر فارسی» اختصاص دارد که با حضور دکتر عبدالرضا مدرس‌زاده، چهارشنبه ۲۸ دی، ساعت ۱۵ برگزار می‌شود. حضور تاریخی شیخ اشراق در سده ششم،

بهترین فرصت را برای بیان فرهنگ و اندیشه ایرانی و اسلامی فراهم می‌آورد که با مرگ دردناک آن مرد مظلوم در اوان شکوفایی و درخشندگی و ناتمام ماندن آن همه جوشش و کوشش، دریغ هر ایرانی فرهنگ‌شناس بیشتری می‌شود. سهروردی همچنان که در نظریه فلسفی خویش نوآوری دارد، در شیوه نگارش به فارسی هم متوجه این نکته است که نثر فارسی در روزگار او، به سبب رعایت‌های سیاسی دیربان و منشیان، کاملاً رنگ و آب عربی گرفته است و او نمی‌تواند با این دیربان فخرشرف که همه سرمایه ایشان، واژه‌های عربی است، همراهی کند (البته به زبان عربی کتاب نوشتن، بحثی دیگر است و منظور ما آمیختن زبان فارسی با واژه‌های عربی است). علاقه‌مندان می‌توانند این نشست را از اینستاگرام مرکز فرهنگی شهر کتاب به نشانی: ketabofarhang، کانال تلگرام bookcitycc و صفحه این مرکز در سایت آپارات پیگیری کنند.

خبر

تعطیلی کتابخانه مجلس تا پایان هفته

کتابخانه موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی به‌علت برودت هوا و صرفه‌جویی در مصرف انرژی تعطیل است. به گزارش همشهری، همه بخش‌های مجموعه کتابخانه موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی از دیرروز، یکشنبه ۲۵ تا ۲۸ دی‌ماه به‌علت برودت هوا و برای صرفه‌جویی در مصرف انرژی، تعطیل است. کتابخانه موزه و مرکز اسناد مجلس شورای اسلامی از شنبه اول بهمن‌ماه، پذیرای پژوهشگران و محققان خواهد بود.

اندیشه

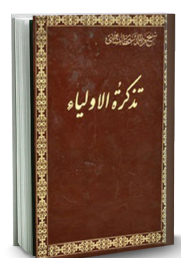
بررسی آراء و فلسفه هربرت مارکوزه

کتاب جدیدی از اندرو فینبرگ، فیلسوف، به زودی وارد بازار کتاب‌های انگلیسی زبان می‌شود. این کتاب به آراء و فلسفه هربرت مارکوزه، فیلسوف و جامعه‌شناس آلمانی می‌پردازد. به‌گزارش همشهری، به نقل از آمازون، هربرت مارکوزه برای چندین سال پس از سال ۱۹۶۸ یکی از مشهورترین فیلسوفان جهان بود. شهرت او به‌خاطر ۲ کتاب قابل توجهش یعنی «اروس و تمدن» و «انسان تک‌بعدی» بود. این‌دو کتاب، نمایانگر امیدهای آرمان شهری و ترس‌های دیستوپیایی زمان خود هستند. در دهه‌های ۱۹۶۰ و ۱۹۷۰ میلادی، جوانانی که به دنبال مبنایی نظری برای انقلاب خود بودند، این مینارا در آثار مارکوزه یافتند. وی نه‌تنها از مبارزات آنها علیه امپریالیسم و تبعیض نژادی حمایت کرد، بلکه پیامدهای گسترده تخریب محیط‌زیست و طبیعی را نیز پیش‌بینی کرده است. کتاب «تقدیر رحمانه هستی همه چیز: طبیعت و انقلاب در فلسفه پراکسیس مارکوزه» از سوی انتشارات روسو منتشر می‌شود.

قصه‌های کهن

بهشتی به مستی اوزن

نقل است که ذوالنون مصری گفت: «در سفری بودم، صحرا پر از برف بود. گیسری را دیدم دامن در سرافکنده و از صحرای برف می‌رفت اوزن می‌پاشید.» گفتم: «ای دهقان، چه دانه می‌پاشی؟» گفت: «مرغسان، چینه نمی‌پایند، دانه می‌پاشم تا این تخم به بر آید و خدای به من رحمت کند.»

گفتم: «دانه‌ای که بیگانه باشد، «او» نپذیرد.» گفت: «اگر نپذیرد، آنچه می‌کنم بیند؟» گفتم: «بیند.»

گفت: «مراین بس باشد.» پس ذوالنون گفت: «چون به حج رفتم، آن گبر را عاشق‌آسا در طواف دیدم.» گفت: «دیدي که دید و پذیرفت و آن تخم به برآمد و مرا آشنایی داد و آگاهی بخشید و به خانه خودم خواند؟» از آن سخن در شور شدم، گفتم: «خوداندا، بهشتی به مستی اوزن، اوزن به گیسری ۴۰ساله می‌فروشی؟» هاتفی او داد: «دوست، هر که را خواند، نه به‌علت خواند و هر که راراند، نه به علت راند.»

تذکره الاولیاء، عطار نیشابوری